

In een spiegel, als in raadselen

Bij het leren zingen, heb je, net als bij klassiek ballet, een spiegel nodig. Als je voor de spiegel studeert wordt het waar wat Johan Cruyff zegt: voordat je een fout maakt, heb je 'm al niet gemaakt.

Het oog corrigeert razendsnel, daarom krijg je ook bijna nooit iets in je oog. Studeer je dus voor de spiegel, dan doe je 'automatisch' dingen goed die je anders fout zou doen. Is de motoriek, door veel studeren, helemaal gekend, zit het muziekstuk als vocaal parcours 'in de computer', dan is de spiegel niet meer nodig.

Jammer genoeg hebben de meeste zangleerlingen zo'n grondige hekel aan de spiegel dat ze weigeren ermee te werken. Dat vind ik merkwaardig omdat diezelfde mensen allemaal in de spiegel kijken wanneer ze hun toilet maken. Wat is dan het verschil? 'Nou ja, dat is iets anders, dan doe ik niks,' beantwoordde een leerling deze vraag. Blijkbaar is de (angst voor) confrontatie veel groter als je iets aan het doen bent, als je ziet wie je echt bent omdat je bezig bent iets te proberen goed te doen.

De taal wemelt van verwijzingen naar de angstaanjagende spiegel: ' een spiegel voorgehouden krijgen' is altijd negatief bedoeld: iemand confronteert je met onaangename kanten van jou en /of je gedrag. De stiefmoeder uit Sneeuwitje heeft een spiegel 'die tegen haar praat' oftewel een innerlijke waarheid of inzicht reflecteert dat niet welkom is (de stem van het geweten) Narcissus, de schone jongeling uit de mythe, wordt aanbeden door iedereen, man en vrouw, maar voelt voor niemand liefde, wijst iedereen af. Men neemt wraak door hem naar een water te leiden dat zó zuiver is dat geen schepsel zich er waagt. Narcissus kijkt erin, ziet zijn spiegelbeeld en kan zich niet meer losmaken van die beeltenis. Hij kwijnt weg aan de waterkant en sterft.

In de Bijbel lezen we: 'Nóg zien wij in een spiegel, als in raadselen, maar straks van aangezicht tot aangezicht.' Ja, inderdaad, het is voor de meeste stervelingen onmogelijk om, door het eigen karakter, moraal enz. heen, de ander te zien. Wij kunnen niet weten hoe het is om die ander te zijn. We proberen het wel, maar zien toch steeds ons spiegelbeeld opdoemen: ik zou zoiets idioots / doms / gemeens nooit doen, als ik jou was dan zou ik het heel anders aanpakken!' In een afstandelijke, bijv. professionele, situatie, gaat het vaak nog het best. Maar hoe groter de betrokkenheid, hoe moeilijker het wordt om door die spiegel te kijken, om te kunnen zien 'van aangezicht tot aangezicht.'

Narcissus keek in een water 'zó helder dat geen schepsel zich er waagde.' Wat is dat voor een water? Het is de ijskoude reflectie van de waarheid, niet getint door de warmte van de liefde. Een waarheid die geen schepsel aankan. Narcissus zag zichzelf: een wezen dat het niet gegeven was om een ander lief te kunnen hebben, en dat werd zijn noodlot. Geobsedeerd bleef hij naar zichzelf, d.i. in de leegte kijken, verdrinkend in zijn ego. Mensen met een narcistische stoornis hebben ook meestal een opgeblazen ego, als pantser voor het

gebrek aan werkelijke liefde en acceptatie voor het Zelf. Daarom ook zijn ze onverzadigbaar. En wie geen liefde voelt voor zichzelf kan ook nooit een ander liefhebben.

Maar mijn leerlingen zijn geen Narcissus of boze stiefmoeder, het zijn doodgewone mensen, allemaal een beetje anders, met huwelijken, kinderen, banen....waarom die angst?

Misschien omdat we, diep in ons hart, erg bang zijn voor de innerlijke rechter, die strenger is dan onze man, onze kinderen, onze baas. Wanneer we ons echter over die angst heen zetten, blijkt de strenge rechter een behulpzame leraar te zijn die je helpt met het boeken van prachtige resultaten. Want dat wat ik, de leraar, zie, wordt nu een instrument van de leerling, die, zichzelf bekijkend, daarmee zijn eigen leraar wordt.

'Ken uzelve' staat geschreven op de tempel van Apollo....en hij was de god van muziek en levensvreugde.

Laten we zijn advies opvolgen.

Xandra Mizée
2014